

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 mvš. (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široko 73 mm, visoko
2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za ovrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
Edinosti. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasillo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K — na
naročbo brez dopolnjenih naročnine, se uprava ne ozira,
Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane
pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 841-652.
TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKE TEHNIKE“.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar v Išli.

ISL 3. Cesar je došel semkaj ob 12 1/2, uri ter se je ob navdušenih pozdravih občinstva odpravil v cesarski dvorec. Išli je v zastavah.

C. in kr. vojna mornarica.

DUNAJ 3. Glasom brzojavnega poročila sta vojni ladiji „Sv. Jurij“ in „Aspern“ dne 3. t. m. dospeli v Alžir, kjer ostaneta 3 dni.

Stoletnica rojstva Garibaldi.

RIM 3. Koncem današnje seje senata je predsednik omenil 100. rojstnega dne Garibaldi, katerega se je v toplih besedah spominjal. Predsednik je predlagal, naj ne bo jutri seje. (Živahno pritrdjevanje.) Minister javnega zaklada se je v imenu vlade pridružil temu predlogu. Prihodnja seja jutri.

Nemška cesarska dvojica v Kodaču.

KODANJ 3. Kmalu po 10. uri je došla jahta „Hohenzollern“ pozdravljena s streli z danskih vojnihih ladij in s fortov. Kmalu potem sta dospela v pristanišče danska kraljeva dvojica ter prestolonaslednik s soprogo ter so se odpravili na „Hohenzollern“, kjer jih je na spodnjih stopnicah pozdravil cesar Viljem.

FREDENSBURG 3. Ob 12. uri in četrt je došel poseben vlak z visoko gospodo, ki se je takoj v zaprtih kočijah odpeljala v grad, kjer je bil ob 1. uri obed.

Iz južne Francoske.

MARSILJA 3. Danes je došlo semkaj 11 puntarskih vojakov 100. pešpolka. Vojake uvrstijo posamično v različne garnizije na Korziki, v Alžirju in Tunisu.

RUSIJA.

Osem kmetov obsojenih na smrt.

RIGA 3. Vojno sodišče je osem kmetov obsodilo na smrt.

Smrtne obsodbe.

PETROGRAD 3. Štiri osebe, ki so dne 12. junija oropale neko tukajšnje skladišče, so bile od vojnega sodišča obsojene na smrt.

Novo vojne ladije.

PETROGRAD 3. Ministerstvo vojne mornarice je naročilo pri Newskih ladijedelnih gradnjo dveh oklopnih križarjev. Ladije morajo biti v treh letih gotove.

Akademija za generalni štab vojne mornarice.

PETROGRAD 3. Car je odobril načrt ministra vojne mornarice, da se ustanovi posebna akademija za generalni štab vojne mornarice. Akademijo nameravajo otvoriti leta 1908 za 35 učencev.

350.000 rubljev določenih za teroristične čine.

PETROGRAD 3. Kakor je „Novoje Vremja“ zvedela, je 350.000 rubljev, ugrabljenih v Tiflisu, določenih za teroristične čine v Petrogradu. Policija v Moskvi in Petrogradu je vsled tega poostila svojo pažnjo na vse potnike, prihajajoče z juga po železnici.

Šest odvetnikov obsojenih na smrt od tajne organizacije.

PETROGRAD 3. Šest tukajšnjih odvetnikov, ki nastopajo večkrat v političnih predah, je dobilo večeraj po pošti pisma z naznanilom, da jih je neka tajna organizacija obsodila na smrt.

Ogrska poslanska zbornica.

Nasilje ogrske vlade. Odgovor Wekerla na interpelacijo delegata Tuškana.

BUDIMPEŠTA 3. Predsednik Rakovsky je otvoril sejo ob 10. uri. Obstrukcija hrvatskih delegatov je pričela že pri overavljenju

zapisnika, ker so poslanec Lorković, Babić in Vinković izjavili, da je zapisnik pomanjkljiv, dočim je posl. Hody (stranke neodvisnosti) predlagal overovljenje zapisnika. Ker zamorejo k overovljenju zapisnika po poslovnem redu govoriti le štirje govorniki, je bil na to zapisnik overavljen brez vsake spremembe.

Predsednik Just je izjavil naj bo zbornica osvedočena, da ne uporablja poslovnega reda prestrogo, pri Hrvatih se pa vidi tendenco, da se navlašč oddaljujejo od predmeta, vsled česar je predsednik prisiljen, da strogo ž njimi postopa.

Posl. Popović je izročil predsedniku polo s prošnjo za poimensko glasovanje, odobruje li zbornica, da jemlje predsednik besedo. Predsednik je izjavil, da je zbornici že predloženo tozadevni sklep, radi česar ne vzame tih prošnje na znanje.

Posl. Popović je govoril k § 1. Med njegovim govorom ga je predsednik prekinil, češ, da mu je bilo že pred nekoliko dnevi sporočeno, da Popović ne govori hrvatski nego srbski. (Viharna veselost pri Hrvatih) Zato pozivlja govornika, naj izjavi, v katerem jeziku da govori. Posl. Popović je izjavil, da govori hrvatski. (Živahna pohvala pri Hrvatih, klci na levi: Vi lažete). Predsednik Rakovsky: Celó ako govori srbski in izjavi, da govori hrvatski, mu moram verjeti.

Potem ko sta še govorila posl. Popović in Supilo, je spovzel besedo trgovinski minister Košut ter je z ozirom na obstrukcijo, trajajočo že več tednov, stavil predlog, ki spreminja § 1. tako, da se v istem izjavlja, da zamorejo biti uslužbenec državnih železnic le taki ogrski državljani, ki so zmožni madjarskega jezika; v Hrvatski in Slavoniji se v občevanju med občinstvom in oblastnjami zahteva tudi znanje hrvatskega jezika. Vlado se pooblašča, da uveljavi to določbo službene pragmatike naredbenim potom in sicer dokler se ne sklene posebnega zakona. Drugi paragrafi naj se črtajo. (Veliko gibanje v zbornici. Pohvala na levi.)

Predsednik Just je izjavil, da je debata zaključena, ker se ni nihče več prijavil za besedo.

Na to je bila seja za 10. minut odložena. Med pavzo je vladalo v dvoranah in hodnikih živahno gibanje. Postopanje vlade se je splošno odobravalo. Le posamični poslanci, izlasti oni, ki so hoteli uložiti k zakonskemu načrtu spreminjevalne predloge, so smatrali to postopanje kočljivim, ker se boje, da utegne biti to nevaren precedens. Hrvatski poslanci so se posvetovali o svojem nadaljnjem postopanju.

Ko je bila seja zopet otvorjena, so dobili besedo vlagatelji protipredlogov k sklepnim izvajanjem. Posl. Vinković je polemiziral proti predlogu, uloženem od trgovinskega ministra, vsled česar ga je predsednik opomnil, naj govori k svojemu predlogu, češ, da mu sicer odvzame besedo.

Naslednji posl. Perić je bil pozvan k redu, ker je rekel, da je trgovinski minister svoj predlog skrivaj utihotapil. Konečno mu je bila odvzeta beseda. (Velik hrup.) Posl. Tuškan je stiskal pesti ter izustil razaljive besede. (Velik hrup.) Predsednik je predlagal, naj se to stvar izroči imunitetnemu odseku, kar je zbornica sklenila.

Posl. Zagorac je izjavil, da znači postopanje vlade poraz. Hrvatski sabor ne razglasi tega zakona. Govorilo je še več govornikov, ki so v kratkih besedah utemeljili svoje predloge ter polemizirali proti spreminjevalnemu predlogu ministra Košuta.

Trgovinski minister Košut je nasproti pojavljajočim se dvomom vnovič naglašal, da

ostane službena pragmatika, uvedena naredbenim potom le toliko časa v veljavi, dokler jo ne izpodrine posebni tozadevni zakon. Iz njegove prejšnje izjave je razvidno, da smatra uveljavljenje službene pragmatike po posebnem zakonu tudi sedaj za potrebno ter predloži tozadevni načrt zbornici na jesen.

Na to je bila razprava prekinjena.

Pričelo je posvetovanje o interpelacijah. Poslanec Tuškan je v izvajanju svoje interpelacije rekel, da je ministerski predsednik v svojem najnovšem odgovoru na interpelacijo posl. Rakovskega trdil, da je stremjenja Hrvatov pripisavati inozemskim uplivom. Hrvatske se morajo proti taki insinuciji zavarovati in zato pozivlja ministerskega predsednika, da dokaže svoje trditve.

Po odgovoru ministerskega predsednika Wekerla na interpelacijo Tuškano, je bila seja ob 4. uri popoldne zaključena.

Prihodnja seja jutri.

BUDIMPEŠTA 3. Odgovarjaje na interpelacijo posl. Tuškana je ministerski predsednik Wekerle najodločneje protestiral proti temu, da je interpelant imenoval bana komisarja. — Ban je bil imenovan popolnoma ustavnim načinom. Toliko individualna integriteta njegovega značaja, njegov politični program, njegova stremjenja in tudi mandat, ki ga je prevzel, in ki smo ga ni odobrili, odgovarjajo povsem pogojem ustavnosti. (Pritrdjevanje.) Jaz menim, da je roganje prav smešno, kakor bo sploh vsa vaša politična vloga! Ministerski predsednik ponavlja, da zamore iz gotovih sklepov zaključiti, da so se Hrvatje v svoji politiki dali voditi od stremljenj segajočih daleč preko mej Hrvatske in Slavonije. V dokaz temu je govornik predložil program stranke prava in pri tem konstatiral, da priznava 19 delegatov v ogrskem državnem zboru ta program.

Najvažnejše točke tega programa so: stranka prava bo stala na podlagi državno-pravnih in narodnih načel ter bo z vsemi zakonitimi sredstvi delovala na to, da se hrvatski narod v Hrvatski, Slavoniji, Dalmaciji, na Reki in v Medmurju (velik hrup), v Bosni in Hercegovini in Istri združi v okvirju habsburške monarhije v samostojno državo. (Velik hrup.)

Z vsemi močmi podpira pri tem stremljenja njihovih slovenskih bratov, da bi se tudi slovenske pokrajine pridružile tej državi. Stranka prava bo nadalje delala na to, da bo hrvatsko kraljevstvo kakor pravna država na ustavn način po svobodnomiselnih načelih organizirana na način, da bo narod v sporazumu s kraljem izvrševal svojo zakonodajno moč v državnem zboru v vseh granah državnega življenja po načelu parlamentarnega režima. Skupne stvari, ki izhajajo iz Hrvatske pragmatične sankcije in ki se nanašajo na vso monarhijo, uravnava z Ogrsko enakopravno hrvatsko kraljevstvo z drugimi državami. Velik hrup. Stranka prava bo splošno stremila za to, da oživotvori vstavno svobodo hrvatskega kraljevstva, njega zakona in neodvisnost ter da isto zagotovi z vsemi zakonitimi jamstvi, zlasti z liberalnim volilnim sistemom, s svobodno pravico združevanja in shajanja ter s svobodo govora in tiska. (Velik hrup.) — To je oficijelni program, je nadaljeval ministerski predsednik, o katerem nisem hotel govoriti, dokler je imel zgolj akademski značaj.

Ko je pa stopil na polje praktične politike, kar — nočem iti dalje — je razvidno iz vaših govorov v tej zbornici in iz vaših listov, da namreč od dne do dne tem odločneje zahtevate uresničenje tega programa, ako se rabi izraze, ki hočejo tudi v tej zbor-

nici privedi do veljave hrvatsko državo, potem je prišla morda 12. ura, da se več ne igramo z načeli, marveč, da od vsakega zahtevamo, da pride s svojimi načeli na tako jasan način na dan, kako da želi iste uresničiti in na katere želi potem pripeti vso svojo politično reputacijo. (Živahno pritrdjevanje.) Ne more se reči, da ne sezajo ta stremjenja preko meje Hrvatske, saj ste o tem govorili tukaj ter v svojih govorih ponovno omenjali istrske težnje, Medmurje, izlasti pa Dalmacijo, katere dalmatinske težnje imajo pač svojo podlago v naših zakonih. Ko ste pa stopili na politični forum, ste izjavili, da ne smatrate tega kakor aktivno vprašanje. Govorili ste nadalje tudi o Bosni in Hercegovini. Vse prizadevanje gre za to, da se iz vseh teh pokrajin osnuja veliko novo državo. Bila mi je že nekdanj prilika, da izjavim, da ne tvori berlinska pogodba edini pravni naslov okupacije Bosne in Hercegovine.

To izjavo bi sedaj rad izpopolnil v toliko, da ima okupacija trajen značaj in da hočemo ta značaj okupacije, ki tvori tudi nerazdružen del naše unanije politike, privedi vstransko do veljave. Na Bosno in Hercegovino imamo pravico na podlagi prava ogrske krone. Naše pravice, ki temeljijo v pravicah ogrske krone, ohranimo tudi vedno v moči, in sicer tudi v inavguralnem diplomu vsakega kronanja. Vendar moram glede zgodovinske resnice, zgodovinskega razvoja in pravne podlage nujno opaziti, da ne izhaja podlaga te pravice iz razmerja s Hrvatsko, marveč na direktni pravici ogrske krone. Prav zato bomo ovirali težnje po združitvi Bosne in Hercegovine s Hrvatsko. Mi ne dopustimo, da se take težnje uveljavijo.

Moj namen je bil dokazati, da se gre tukaj za stremjenja, ki so naravnost nevarna enotni ogrske države. Ta stremljenja zamorejo biti dalekosežna in če tudi — to priznam — so to le ideali posamičnih politikov, so se vendar ista pojavila v taki meri, in se njih uresničenje v tej zbornici tako odkrito želi, da zamorem le ponavljati, da bomo posebno skrbeli, da na eni strani zadovoljimo upravičenim hrvatskim zahtevam, na drugi strani najdemo pa tudi sredstva, da se take težnje ne razširijo preko meje Hrvatske. (Pohvala.) Ko je odvrnil posl. Tuškano v hrvatskem jeziku, je zbornica, izzvenši Hrvatov, vzela odgovor ministerskega predsednika na znanje. Nato je bila seja zaključena.

Državni zbor.

DUNAJ 3. Zbornica je razpravljala o nujnih predlogih glede galskih volitev. Posl. Hudec (socijalni demokrat) se je pritožil radi volilnih zlorab ter radi uplivanja na volice v prilog gospodujoče stranke. Posl. Liebermann se je pritožil o brezobzirnem postopanju policije pri volitvah v Przemyslu.

Interpelacije naših poslancev.

DUNAJ 3. Danes so vložili poslanci Perić in 200 tovarišev interpelacije, hoče-li vlada pretrgati nagodbena pogajanja z Ogrsko, ker Hrvatska ni zastopana!? — Poslanec dr. Rybář in tovariši so vložili interpelacijo radi slovenske porote v Trstu. — Poslanec dr. Ploj in tovariši radi slovenskih napisov v Celju. — Poslanec Roblek in tovariši radi sestave personalnih komisij na Štajerskem. Poslanec Strekelj in tovariši so stavili nujen predlog radi podpore občinam poškodovanim vsled suše.

„Rdeči prapor“ o postopanju socialistov v Puli.

„Rdeči prapor“ je priobčil v svoji številki od dne 28. junija 1907 pod naslovom: „Se ne strinjamo“ nastopni dopis iz Trsta: „Če je bilo postopanje istrskih sodrugov pri zadnjih volitvah v Istri v prilog stranki, ki je zastopala narod, kateremu sta bila določena volilna okrajina, v katerih se je vršila ožja volitev, upravičeno, se kompromis, ki soga naredili istrski sodrug z liberalno stranko pri sedanjih volitvah v mestni svet puljski, ne da nikakor upravičiti. Vzrokovi, ki bi upravičevali omenjeni kompromis, ne nahajamo nikjer, čeprav smo se v to svrhu precej potrudili; obratno pa se nam zdi imenovani kompromis vsak dan bolj nevaran, da celo ne ostojeen socialno-demokratske stranke in nezdržljiv z sklepom za intransigentno politiko, ki je bil sprejet na zadnjem političnem kongresu tren-tijskih sodrugov, ki se je vršil pred 5 meseci. Sklep se je sprejel po predlogu izvrševalnega odbora italijanske soc. dem. stranke v Trstu in prva posledica je bila demisijska so-dr. dr. Pisciola z asesorskega mesta, v katero ga je bil izvolil tamošnji mestni svet. — Sklep je bil sprejet za vse pokrajine, spadajoče v delokrog ital. soc. dem. v Avstriji, vsled česar

kinega ponočnega izleta pa ni mogla ta drugoga odgovoriti, nego da se je sveto zavezala molčati.

Naenkrat se je ustavil pred hišo jezdec — bil je major. Kurir, odpuslan od Harperja, ga je bil našel pri brodu na reki, kjer je čakal na Harperjevo vrnitev.

Zdaj je stopil, ves razburjen, ves zmeden, v sobo. Faniki je vtrpalo srce v strahu, še je manjkala cela ura do roka, po čigar preteku bi bilo Henrikovo življenje rešeno, — do roka, na katerega je polagal največjo važnost celó mogočni, vplivni Harper.

„Kako nepredvidno je bilo,“ je vzklil Dunvud, „ne, kako brezobzirno od Vašega brata, da je pobegnil zdaj, ko sem ga vendar zagotovil, da je rešen!“

Fanika, ki je bila sama v sobi, je vzklilnila začudeno: „Ali se ne veselite, da se je Henrik odtegnil nevarnosti?“

„Nobena nevarnost mu ni pretila več, kakor hitro je imel Harperjevo obljubo. O, Fanika, Fanika! v kakšen strašen položaj ste me spravili!“

„Kako to?“

„Se vprašujete? Mari nisem prisiljen, da grem še to noč lovit Vašega brata, ko sem upal, da pojdem lahko s tako srečnimi mislimi k počitku?... Delati moram, kakor da sem Vaš sovražnik... jaz, ki bi dal z veseljem zadnjo kapljico krvi za Vas: o Fanika, bilo je prenačljeno, brezobzirno... bila je nesrečna napaka!“

Plaho se je sklonila k njemu, ki je truden sedel na stolu, prijala ga za roko in mu pogladila lase z vročega čela.

„Zakaj pa hočete preganjati mojega brata?“ je vprašala. „Domovina ne more zahtevati od Vas take žrtve!“

„Fanika!“ je vzklilnil mladi vojak in skočil pokoncu. „Ne domovina, moja čast terja to žrtve! Ali ni ušel mojemu voju? Ako bi tega ne bilo, tedaj bi se še lahko odtegnil tej strašni nalogi, tako pa... Ah, videti hočemo, še predno vziđe solnce, če se sme predrzniti kdo in trditi, da je lepota sestre rešila brata!“

„Dunvud!“ je zavpila deklica. „Meni zastaja kri — ali hočete mojega brata ubiti?“

(Pride še.)

PODLISTEK.

VOHUN

103

Amerikanski roman. — Spisal J. F. COOPER.

Z olajšanim srcem se je vrnila Fanika domov. Ravno ko je dospela v dolino, je začela peketanje konjskih kopit, nakar se je hitro skrila za grmovje. Bili so dragonci, katerih uniforma se je razlikovala od one Virzincev. Na čelu krdela je jahal Harper v spremstvu dveh mladih častnikov v bleščečih uniformah, in dvojce zamorskih slug mu je sledilo.

Namesto da bi krenili na pot proti taboru, so zavili na levo v gorovje.

Fanika je začudena premišljevala, kdo bi pač utegnil biti ta neznan, a mogoči zaščitnik njenega brata, — in kmalu zatem je srečno in neopaženo dospela domov.

TRIDESETO POGlavJE.

Od tete je zvedela Fanika, da majorja Dunvuda še ni nazaj, dasi je bil duhovnik, za katerega ga je bil poprosil Henrik, že došel. Na tetina radovedna vprašanja gledé Fani-

mojimi, kako se more na eni izvajati, sicer popolnoma logično, — ne konsekvence intransigentne politike. or n. p. v Tridentu, na drugi pa kakor p. v Pulju, prezreti popolnoma omenjeni sklep ter izvajati za tamošnje razmere neložne in socialni demokratični nepristojne posledice ultra transigentne in neresne oportunistične politike. Toda pri izvrševanju ali preziranju strankinih sklepov ital. sodrugov v krajih, katerih razmere so nam nepoznane in katerih del ne spada v naš jezikovni delokrog, bi ne imeli morda ničesar opraviti; ali stvari, ki se vrše v Istri, zanimajo tudi nas, ker je naša stranka tam direktno interesirana tudi za nadaljni razvoj socialistične ideje, valed česar smo prisiljeni izjaviti se proti omenjenemu kompromisu u, ker smo ob enem tudi prepričani, da ne samo ne bo donesel nobenih koristi socialistični ideji, temveč bo naravnost škodoval toliko italijanski, kolikor tudi jugoslovanski soc. dem. stranki.

Pa so tudi drugi razlogi, ki nas silijo naravnost označiti to naše stališče, razlogi, ki jih tržaški ital. sodrugi predobro poznajo, da bi nam mogli očitati neopravičenost tega stališča. Delovanje istrskih ital. sodrugov se ne strinja na noben način z načelnimi točkami brnskega programa. Upliv bivšega načelnika istrske soc. demokracije Pive tli še vedno v srcih sedanjih tamošnjih ital. sodrugov, proti kateremu uplivu bomo morali odločno nastopiti, ako se razmere ne spremenijo v pravem smislu celotnega programa avstrijske socialne demokracije vsikar, kadar se je treba odločiti za razne politične in ekonomske nastope. In če stoji politični odbor jugoslov. soc. dem. stranke v Trstu na popolnoma intransigentnem stališču, je zopet naravno, da se ne moremo strinjati z omejenim kompromisom med istrskimi sodrugi in ital. liberalno stranko, posebno pa, ker je bil sklenjen brez naše vednosti in proti našemu načelnemu stališču v prilog ene stranke, nevedne delavske podpore, nespodobne vodstva občinskega imetja v prid širšim delavskim masam in neodkritosrčne prijateljice svobodnemiselnega kulturnega socialističnega gibanja. To naše opravičujoče stališče v nasprotju s taktiko istrskih ital. sodrugov nam nalaga obenem dolžnost izjaviti, da bi odločno odklonili tudi vsakršni drugi kompromis tudi s tamošnjo slovensko stranko, katere zmožnosti cenimo ravno tako nizko, kakor one italijanske, ter zavračamo že a priori vsako sumničje o našem internacionalnem stališču, ki bi se morda iz tega znalo poroditi. To naj cenjeni istrski sodrugi blagovole vzeti na znanje ter naj imajo pred očmi vedno Marksove besede: „Osamosvojenje proletarijata more biti izvršeno le potem proletarijata samega.“

O tem vsakako znamenitem pojavu iz tabora tržaške slovenske socialne demokracije spregovorimo nekoliko jutri.

Sokolska slavnost v Pragi.

Objava rezultatov telovadne tekme.

Po dovršeni tekmovalni telovadbi je monsieur Couperus, predsednik „Federation Europeenne de Gymnastique“ na vežbališču objavil razsodbo razsodišča o tekmovalni telovadbi. Gosp. Couperus je v vnešenih besedah omenjal lepe, prav vspele sokolske slavnosti. G. Marchard je izjavil, da izroča dar francoske republike za zmagačo moštvo. Govornik je nato omenjal okolnosti, da so bili Čehi, Belgijci in Luksemburžani, ki so v največji stiski stali na strani Francoske, in zato ostane francoska republika hvaležna češkemu narodu. Nato je govoril predsednik C. O. S. dr. Schleiner, kateremu je bil gosp. Marchard izročil svojo trikoloro, ter se je tu jim gostom najtopleje zahvalil za njihovo udeležbo na sokolskem slavlju, proseč g. Marcharda, naj izroči prvu državljano Francoske zahvalo Sokolstva. Potem je govornik čestital češkemu Sokolom za vspehe.

Priznanih šest nagrad so prejeli: 1. nagrado: Moštvo C. O. S. s 95118 točkami; Vazo iz Sevresa, dar francoske republike. 2. nagrado: francoski telovadci s 92275 točkami: Schirchovo soho vs. Vaclava iz bronca. 3. nagrado: Belgijci s 87225 točkami: čašo service za vino z grbom Žižke in grbi gospodov, usmrtenih po bitki na Beli gori, (iz Harrachove glazute). 4. nagrado: Luksemburžani s 78662 točkami: srebrno čašo, dar g. Couperusa, predsednika evropske zveze telovadcev. 5. nagrado Slovenci s 76781 točkami: album, dar luksemburškega telovadnega društva. 6. nagrado: Madžari: stekleni service za pivo, enako izdelan in enake provenijence, kakor service za vino, ki so ga dobili Belgijci.

Zahteve medicincev.

„Klub slov. medicincev na dunajski univerzi“ se je udeležil generalnega občnega zbora „Vereinigung Wiener Mediziner“. Tukaj podajemo kratko poročilo iz tega obč. zbora, na katerem se je razpravljalo o zahtevah medicincev, katere zahteve polagamo tudi našim drž. poslancem na srce. Glavni referent je poročal o postanku društva, ki je letos ustanovljeno brez ozira na narodnost in vero in ima namen delovati za reforme v prid

medicinskemu študiju. Nadalje je priporočal, da naj se dela na to, da se medicinski študij razdeli tako, da bo večina semestrov ostajala kliničnemu pouku. — Prvi polovici študija, t. j. teoretičnim predmetom, naj se odmeri krajši čas. V dosego tega naj se pouk na gimnaziji preosnuje v toliko, da medicincem ne bo treba še le na univerzi študirati fizike in naravoslovja, ampak naj se že na gimnaziji temeljiteje poučuje z ozirom na medicinski študij te predmete. Da se medicinci bolje praktično izvežbajo, naj se v ta namen nastavi plačani demonstratorji na klinikah in praktični pouk v vseh specialnih strokah. Govornik se je pri tem skliceval na dejstvo, kako lepe vspehe so dosegli s takim poukom na ženskih klinikah. Nadalje je izrazil željo po bralni dvorani za dižake na novih klinikah.

Referent za vojaško vprašanje je naglašal, da sedanji voj. službeni red medicincev oškoduje materijelno in znanstveno. V primeri s teologi in učitelji nimajo medicinci nobenih posebnih olajšav. Najprej jih iztrgajo za pol leta iz njihovega študija in potem morajo oni medicinci, ki so valed vojaške službe zamudili res le pol leta in so napravili doktorat čez 6 mesecev, skoraj brez izjeme čakati brez vsacega dela še pol leta, da nastopijo iz nova vojaško službo v bolnišnici. Na tak način žrtvujejo medicinci za vojaško službo v resnici pol drugega leta. — Predložil je sledečo resolucijo, ki je bila vsprejeta:

1. Šestmesečna vojaška služba naj se nadomesti z enkratnim nastopom vojaške službe med počitnicami v svrhu 8-tedenske orožne vaje, kakor obstoji naredba za učitelje. 2. Ostalih 10 mesecev dobrovoljnega leta naj se še le po dovršenem doktoratu odsluži v vojaški bolnišnici.

3. Termin za nastop vojaške službe naj ne bo vezan na določen datum, kakor dosej na 1. april in 1. oktober, in prisilni termin za nastop vojaške zdravniške službe naj se podaja do 30. leta.

Referent za kolegnino priporočila, da naj se oproščanje kolegnine uredi tako, kakor je na Ogrskem, da je namreč vsak, ne pa samo oni, ki imajo maturo z odliko, prvi semester vsaj na polovico oproščen kolegnine. — Nadalje, naj ne bo treba, da bi se moralo kolokvirati s „sehr gut“, ampak zadostuje naj, da vsak, ki prosi za oproščanje kolegnine, samo kolokvira določeno število ur vsaj z zadostnim vspehom.

Za odbor:

Klub slovenskih medicincev na dunajski univerzi.

Slavko Slamnik, Anton Mlinar, t. č. predsednik, t. č. tajnik.

Dogodki na Hrvaškem.

Demonstracije v Zagrebu.

V torek zvečer je bila na vacuilišču volika dijaška skupščina. Na skupščini je bilo sklenjeno: prvič, prepri med Starčevićanci, Srbi in naprednjaki naj počivajo vse dotlej, dokler bo potrebna sloga vse Hrvatske v obrambo materine besede; drugič, da se izda proglas na vse trgovce v Hrvatski in Slavoniji, s katerim se jih pozove na bojkotiranje vsega, kar nosi madjarsko obilježje.

Po skupščini je vseučiliščna mladina skupno krenila na trg Frana Josipa, kjer se nahaja hiša in stanovanje bana Rakodczaya. Tu je pričela mladina demonstrirati z groznim žvižganjem. Prišedši do stanovanja je zavzela demonstracija velike dimenzije. Policija je bila preslaba, da prepreči demonstracijo, tim manje, ker so se dijaštvo pridružile velike mase naroda. Demonstracija je trajala nad uro. V istem času je druga četa krenila v gornje mesto na Markov trg do banove palače. Ali tu je bila policija v velikem številu, da ta druga demonstracija ni mogla vstopiti.

Demonstracije so trajale ves večer. Ob 10. in pol uri se je razšlo več skupin demonstrantov po mestu, ki so napadle madjarski kazino in veliko palačo železniške prometne uprave, kjer so razbili vsa okna. Zaprtih je bilo več oseb.

Ker se je policija pokazala prešibko, da brzda ogorčenost, ki se je pojavila v Zagrebu, je bila konsignirana vsa zagrebska posadka. V Zagreb je dospel tudi eskadron huzarjev. Zvečer se je ban skrivaj in v spremstvu detektivov odpeljal na državni kolodvor, odkoder se je odpeljal v Budimpešto.

Vseh osem županov odstopilo.

Kakor javljajo iz Zagreba, je že odstopilo vseh osem velikih županov. Ker ban ne more dobiti svojih ljudi za ta mesta, bodo ta mesta upravljali podžupanje.

Prvi službeni obisk pri novem banu.

V torek predpoldne je, kakor javljajo iz Zagreba, nadškof Posilović službeno obiskal novega bana Rakodczaya. To je prvi službeni obisk Rakodczaya. Radi tega je bila zvečer velika demonstracija pred nadškofijsko palačo, demonstracije so razbili več oken.

Kandidatura dr. a Badaja.

Iz Budimpešte poročajo, da so hrvatski delegatje sklenili odstopivšega sekcijkega načelnika za pravosodje dr. Aleksandra Badaja, ki nima še mandata, kandidirati v Novi Gradiski, da se mu na ta način izjavi zahvala hrvatskih poslancev.

Dogodki na Ruskem.

Ruska carska rodbina na Finskem.

Iz Petrograda poročajo, da se prihodnje dni ruska carska rodbina poda v Finske vode, kjer bo križarila ter bo mesec dni bivala v Langiuskovskem pri Kolku.

Drobne politične vesti.

Novo srbsko posojilo. Iz krogov srbske vlade se razširja vest, da namerava vlada najeti novo posojilo v znesku 50 milijonov dinarjev za nabavo municije, za nove utrdbe in javna dela.

Dnevne vesti.

Iz finančne službe. Blagajniški oficijal Fran Milost je imenovan blagajnikom v IX. čin. razredu pri deželni finančni blagajni v Trstu.

Za slovenske srednje šole in vseučilišče. Županstvo v Biljah je odposlalo poslanske zborske na Dunaj petico za slovenske srednje šole in vseučilišče in to vsled jednoglasnega sklepa starešinstvene seje dne 30. junija t. l.

Jednako petico je tudi odposla „Javna knjižnica“ v Biljah. Zeleti je, da tej velevažni nalogi zadostijo vsi narodni obč. zastopi in druga društva po naši mili Sloveniji.

Predsednik družbe državnih uslužbencev „Fascio“, gospod Ivan Pinter, nam je doposlal dolg odgovor, oziroma pojasnilo na napade priobčene v našem listu. Glavni momenti v tem pojasnilu so:

Ni prav od enega dela slovenskih državnih uslužbencev, da napadajo društvo radi kakih jezikovnih napak na društvenih obvestilih, saj „poštni uslužbenci“ niso nikaki „profesorji“, kajti, če bi bili to, ne bi „čakali mesečnih dohodkov pri pošti, s katerimi se ne more ne živeti ne umreti.“

Mesto da dotični tovariši očitajo take pomote, naj bi se raje odkritosrčno obrnili do svojih kolegov z zahtevo, da se napake odpravijo. Ali ne umejo dotični tovariši, da to društvo ni politično ter da ne zatira ali prezira nobene narodnosti in vsakemu je na svobodno voljo dano, da je „zunaj zborovanja“, kar hoče.

To so glavni momenti v doposlanem nam pojasnilu, proti katerim ne mislimo ničesar pripomniti. Ali je še jeden pasus, katerega ne smemo mimoiiti molče. Ta odstavek se glasi:

„Gotovo, ako bi nas podpirali naši slovenski načelniki, kakor podpira vsaki narod svoje podložne, bi lahko tudi mi več napredovali, ali oni nas zatirajo in nas ne poznajo, da smo njih rojaki, ... in ne upamo se vprašati nikogar, ker smo gotovo po pasje zavrnjeni!“

G. Pinter je zapisal hudo, težko obtožbo. Ker pa ni dovolj jasno označena adresa, na katero je ta obtožba naslovljena, pozivljamo g. Pinterja, naj nam na primeren mestu, oziroma na primeren način dade konkretnega pojasnila. To moramo zahtevati tem bolj, ker je po njegovi stilizaciji dovoljen sklep, da sta on in njegovo društvo sicer res prav pravdaleč od slovenske narodne, pač pa zelo blizu ... neke druge politike.

Torej: gospod Pinter ima sedaj besedo. In oglašati se mora, ker v slučaju, da so njegova očitavanja naperjena proti naši politični strani, ne bomo smeli poznati nikake odjenljivosti; tudi nasproti Fascio ne, da-si sicer prav dobro umevamo bedni položaj državnih uslužbencev in priznavamo, da so to v mnogih slučajih pravi — sužnji države.

Slovanskim društvom. Te dni je bila razposlana okrožnica, na katero naj vsa društva napišejo dotične podatke ter jo čimprej vrnejo. Ona društva, družbe ali sploh udruženja, ki iz enega ali drugega vzroka niso prejela okrožnice, naj na navadni papir napišejo: 1) ime društva, 2) leto ustanovitve, 3) namen društva, 4) sedanje premoženje, 5) promet za leto 1906 in eventualne druge važnejše podatke.

Mirodilničarji in novi delavni urnik.

Mirodilničarski vslužbenci so bili pred več časom razposlali gospodarjem mirodilnic spomenico, v kateri so mej drugim posebno zahtevali zmanjšanje delavnega urnika. Gospodarji so vgodili raznim njihovim zahtevam in tudi gori navedeni, in sicer v smislu, da bodo zapirali mirodilnice po leti ob 8. uri in pol, a po zimi ob 8. uri zvečer. Dne 1. t. m. je nastopil ta novi urnik in večina mirodilničarjev so zapirli mirodilnice ob 8. uri in pol. Dne 2. t. m. so pa izvedeli vslužbenci, da so nekateri mirodilničarji držali mirodilnice odprte tudi dne 1. t. m. preko 8 $\frac{1}{2}$ ure. Vsled tega so prednočnim po 8. uri in pol priredili demonstracije pred onimi mirodilnicami, ki so bile še odprte. Tako so demonstrirali pred mirodilnico gospoda Tomaža Zadnika v ulici del Farneto. Žvižgali so na ulici in metali v mirodilnico — kruh. Gospod Zadnik je pod zaščito redarja takoj zapril mirodilnico. Demonstrantje so šli potem dalje in na istrski cesti so našli odprto mirodilnico gospoda Marija Ferlina. Žvižgali so tudi tu, a mesto kruha so tu lučali kamenje in s tem strli nekaj šip. Istotako so razbili nekaj šip mirodilnice g. Cocianciga.

Brezobzirnost avtomobilistov.

Pod tem naslovom smo prejeli: V zgornji okolici

opazamo že dalje časa avtomobiliste, ki vozijo s tako brezobzirnostjo, da se je dan na dan bati še večje nesreče, nego se je lansko leto pripetila, ko je bil neki otrok poškodovan in kojega očetu se je slednjič reklo, da imajo starši svoje otroke doma držati. Od začetka se vozarjenje avtomobilistov ni smatralo nevarnim, ker se je redkokdaj ktere ga videlo in še tisti je — z ozirom na nezadostno prakso — vozil zmerno skozi vas. Seveda ni bilo to iz obzirnosti do ljudi in živali, ki bi jih utegnil poškodovati, ampak radi — sebe! Sedaj pa se čedalje bolj množi število teh vozarjev in so vsled tega starši (ki so radi svojih poslov, izvzemši nedelje in praznike, navadno le zjutraj doma), v vednih skrbih, da ne bi kateri njihovih otrok postal žrtev avtomobilistične prenaple vožnje. Avtomobilisti so pa v zadnjem času postali tako brezobzirni in ošabni, da nočejo vožnje opočasniti, ako se jih tudi opozarja na to. Ne zadostuje, da napravljajo s svojimi dirkami ob suhem vremenu cele oblake prahu in da s tem okužujejo zrak trudnim pešcem in obcestnim prebivalcem, ob deževnem vremenu pa mažejo mimoidoče, ampak njihov prevzetni šport naj bi bil še spojen z ubogimi žrtvami, o kakoršnjih čitamo malone vsaki dan po časopisih. Kompetentne oblasti naj bi ukrenile potrebno in naj bi takim brezobzirnim gospodom povedale, oziroma jih primorale spoštovati zakon za osebno varnost, kateri zakon ni samo za reveža, ampak tudi — avtomobilista, pa naj je isti tudi kak uniformiran baron. Ako se ubogega, z dežele došlega kmeta pred vstopom v mesto ogleduje od pete do glave (kakor mesar kravo), da-li nima li kaj davku podvrženega pri sebi, od česar mora plačati; zakaj bi se pa avtomobilistom ne naložilo davek, ki bi ga lažje plačevali, ker se vozijo le za zabavo, za druga potrebna potovanja pa imajo itak drugih transportnih sredstev dovolj. Ako se tem gospodom ne posveti, utegne se prav lahko pripetiti, da kak neraven avtomobilist naleti na sebi enakega, ki bi mu mogel — ako ne hujšega —, pa vsaj voz demontirati, kar bi sicer ne bilo prav in priporočljivo, pač pa — koristno.

Koncert pevskega društva „Kolo“.

Minolo soboto dne 29. junija je „Kolo“ nastopilo s pevskim in tamburaškim zborom v prostorih „Narodnega doma“ v Barkovljah. Pevci in tamburaši so izvršili svoje vloge v popolno zadovoljnost vdeležencev: Zal, da ni bila vdeležba taka, kakoršnja smo si želeli. Vzrok je bil tudi ta, da je lepo število običajnih obiskovalcev naših veselice odšlo v zlato Prago, a največ je škodilo to, da je tramvaj jenjal voziti ravno ob uri, ko se je naše ljudstvo odpravljalo v Barkovlje. Glede izvršenja vsprejeda imamo dodati še to: Neki Nemec, ljubitelj glasbe, je prišel na koncert „Kola“, da sliši, kako prepevajo Slovenci. Ta tujec se je po dovršenem vsprejedu izrazil zelo laskavo o pevcih in tamburaših.

Kolaši naj nadaljujejo svojo misijo! Pridno naj zahajajo k vjam in pomnože naj svoje vrste z novimi močmi. Osobito treba delati na to, da si pridobe vsaj nekoliko onih „pevcev“, ki kaj radi prepevajo po zatohlih gostilnah — mesto, da bi peli v naših narodnih društvih!

Potovanje vojne ladije „Leopard“ na Skrajni Vztok. Meseca septembra odpo-tuje vojna ladija Leopard na Skrajni Vztok, da zameni križarja „Fran Josip I.“, ki je odplovil tjakaj 14. junija 1905. Na to vojno ladijo se ukrca 5 častnikov, 4 uradniki in 170 vojakov.

Tržaška tedenska statistika. Od 23. do 29. junija se je v tržaški mestni občini poročilo 40 parov. Rodilo se je 141 otrok in sicer 70 moških in 71 žensk; od teh 17 nezakonskih. Umrlo je 98 oseb in to 48 moških in 50 žensk (od teh 30 izpod enega leta).

Velika vrtna veselica ženske podružnice sv. Cirila in Metodija v „Narodnem domu“ v sv. Ivanu vršila se bo, kakor znano, v nedeljo 7. t. m. Poleg raznega razvedrila za vse okuse, bodo v dvorani proizvajali otroci iz tamošnjega vrtca razne deklamacije in prizorčke. Prihko bodo imele posebno mestne mamicе, da sprovedejo svojo deco na vrt „Narodnega doma“, kjer bo imela, poleg svežega zraka na velikem lepem vrtu, priliko videti svoje male tovariše na odru. Pač ne bo v Trstu zavedne slovenske družine, ki bi ne vedela, kaj je v nedeljo njena dolžnost!

Družba sv. Cirila in Metodija opozarja slovenske rodoljube na praznik sv. Cirila in Metodija. Spominjajoč se teh naših prosvetiteljev in jih časteč, govori za našim Gregorčičem vsak zavedni Slovenec: „Oj hvala vama iz srca, ki jezik naš branila sta, naš jezik posvetila sta!“ V obrano naših narodnih svetinj priporoča se naša družba za Ciril in Metodijev dar.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Oklofutal ga je. Poštni vslužbenec Julij Cossutti, stanujoči v ulici Domenico Rossetti št. 31, je prijavil prednočnim ob 11. uri na policijo, da je malo prej na trgu pred vojašnico naletel na tri pijance, katerih eden, imenom Ivan Vidali, ga je prijel za vrat in ga oklofutal, na kar so vsi trije pobegnili.

Čegava je? Artur Coen je predvčerajšnjim popoludne v ulici Vincenza Bellini našel usnjato torbico, v kateri je ovrtna verižica,

Danes ob 6 $\frac{1}{2}$ zvečer otroška veselica v „Konsumnem društvu“ v Rojanu.

neke druge drobnarije, denarja pa — 2 stotinki. Izročil je najdeno torbico policiji.

Pretepač. Na zahtevo lahkoživke Dominike J. je bil predsinočnim aretovan 19-letni Karol A. Dominika ga je dala aretovati zato, ker jo je pretepal in jo je meji drugim tako brcnil z nogo nad levo oko, da jo je ranil do krvi. Pretepača so pridržali v zaporu.

Samomor. 53-letni mizar Mihael Kordič je stanoval z družino v III. nadstropju hiše št. 5 v ulici della Madonna del Mare. Bil je pa že 6 mesecev brez dela. Poleg tega je bil nesrečnežu zadnje čase otemnel duh. Včeraj predpoludne je nesrečni mož skočil z okna svojega stanovanja v vrt, nahačajoči se za hišo. Bil je takoj mrtev. Pozvani zdravnik s pomožne postaje društva „Igea“, ni mogel storiti drugega nego konstatovati nastopivšo smrt. — Truplo pokojnika je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Radi dveh kron mu je z britvijo prerezal vrat. 30-letni brivec Albin Gaspardis, ki ima svojo brivnico v ulici di Crosada št. 6, je bil predvčerajšnjim v jutro izročil svojemu prijatelju, 26-letnemu brivcu Mariju Giosio, ki stanuje v ulici Cavazeni št. 7, neko britve v svrhu, da jo proda za 2 kroni in mu prinese denar. Giosio je res prodal britve za 2 kroni, a je denar potrošil sam. Popoludne je pa šel Giosio slučajno po ulici di Crosada mimo Gaspardisove brivnice. Gaspardis ga je videl in ga vprašal, da-li je prodal britve. Giosio mu je povedal, da je britve prodal in tudi, da je potrošil denar. Navstal je vsed tega mej njima prepri in konečno je Gaspardis udaril Giosia parkrat s pestjo po glavi. Nato je pa Giosio potegnil iz žepa drugo britve, ki jo je imel pri sebi in je s to prerezal Gaspardisu vrat na levi strani. Provzročil mu je 18 cm dolgo rano. Ranjeni Gaspardis je bil prenešen na pomožno postajo društva „Igea“, kjer mu je zdravnik podelil najnujnejšo pomoč in ga dal potem prenesti v mestno bolnišnico, kjer so zdravniki izrazili upanje, da mu rešijo življenje. Giosio je bil aretovan; dejal je, da je Gaspardisa ranil zato, ker ga je pretepal.

Smešnica. Človeško življenje opisano v štirih besedah: „Človek diha — vzdih — izdah!“

Koledar in vreme. — Danes: Urh, škof; Belizar; Lievinka. — Jutri: Ciril in Metodij; slovenska blagovestnica; Marula. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Celzusa. — Vreme včeraj: predpoludne dežni nalivi, popoldne lepo.

Društvene vesti in zabave.

Možka podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti javlja slavnemu občinstvu, da bo zaključek šolskega leta — združeni s šolsko veselico — družbinega vrta v Rojanu, danes dne 4. t. m., na predvečer praznika sv. Cirila in Metodija. Veselica se bo vršila v prostorih Konsumnega društva v Rojanu. Začetek ob 6. in pol uri zvečer. Na veselici bo sodeloval tamburaški odsek „Zarje“. Po dovršenem vspeh bo svobodna zabava. Slovenci, podpirajmo našo družbo sv. Cirila in Metodija!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija priredi kakor je bilo že objavljeno, v nedeljo 7. julija veliko poletno veselico pri sv. Ivanu. Vsopred je jako zanimiv, zvečer bo pa veselični prostor čarobno razsvetljen.

Zato prosi odbor iste podružnice vsa pevska društva v mestu in v okolici, naj pridejo s svojimi pevci na veselico, da bo zabava čim lepša in živahnija. Tudi naše rodoljubne gospe prosimo, naj nam dobro preskrbe za kavarino, da bodo udeleženci postreženi tako, kakor znajo postrežiti slovenske gospodinjice svojim gostom.

Vabilo k veselici in tomboli, ki ju priredi zavarovalnica za govejo živino in pevsko društvo „Zvon“ na Opčinah v nedeljo dne 7. julija t. l. na dvorišču gospe Drašček. Začetek veselice ob 4½ pop. Tombola prične ob 6½ pop. Vstopnina k veselici 40 st., sedeži 20 st. Kartela 40 stot. Ob 8. uri ples. Vstopnina za moške 2 K, za ženske 40 stot. **Tamburaški odsek pevskega društva „Kolo“** vabi vse tamburaše na vajo, ki bo jutri.

Novi društvi. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novih društev: „Slovenska krščansko-socialna zveza“ s sedežem v Gorici in „Kmetška zveza“, politično društvo v Gorici.

Vesti iz Goriške.

x Goriška c. kr. višja realka je dovršila šolsko leto minoli petek. Iz „Schulnachrichten“ posnemamo sledeče: poučevalo je 14 profesorjev, 6 suplentov, in 1 učitelj na pripravljalnici. Med temi je 11 Nemcev, 6 Slovencev in 4 Italijani. Na teden se je predavala nemščina 28 ur, slovenščina in italijanščina pa po 23 ur. Vpisovanje v I. razred bo 14. septembra od 9. do 12. ure predpoludne, v ostale razrede pa 17. sept. Vseh učencev je bilo 484. Med letom jih je izstopilo 59. Od ostalih 425 jih je bilo 141 iz Gorice, 143 sploh z Goriškega, 34 iz Trsta, 29 iz Istre, 21 iz Kranjske, 2 Korošca, 7 Štajercer, 4 Nižavstrijci, 1 iz Solnograške, 7 Tirolcev, po 1 s Češkega, Moravskega in Galicije, 5 Dalmatincev, 9 iz Ogrske, 2 iz Bosne, 10 iz Italije, 5 iz Nemčije in 2 iz Turčije. Po narodnosti je bilo 55 Nemcev, 234 Italijanov, 129 Slovencev, 4 Hrvati, 2 Čehi in 1 Poljak. Po veroizpovedanju je bilo 411 katolikov, 1 pravoslaven, 5 protestantov in 8 židov. Z odliko jih je dovršilo šolsko leto 20, s prvim redom 285, drugim

73, tretjim 14, skušnjo jih ponavlja 30 in 3 niso klasificirani. Šolnina je znašala skupaj K 13.305, štipendije K 4914. Prvi razred je imel tri oddelke, 2., 3. in 4. pa po dva. Profesor Ferdinand Seidl je bil vse leto na dopustu. Izlete so napravili med letom dijaki v spremstvu profesorjev na Goro sv. Valentina, v Oglej in Gradež, v Devin, v Štanjel, Vipavo in Ajdovščino. Slovenski dijaki so se vdeležili z ravnateljem in slovenskimi profesorji pogreba pesnika Simona Gregorčiča. To sredo začnejo ustmene zrelostne skušnje.

x „Kmečka zveza“. Pristaši Slogine stranke so dobivali povabilo na shod, ki ga je sklical „organizirski“ odbor, ki hoče ustanoviti „Kmečko zvezo“ za goriški sodni okraj, za minolo nedeljo ob 9. uri v dvorano hotel „Central“, kateri sploh več ne eksistira. Vabila so bila tiskana in ne glaseča se na ime. Na povabila je bil pritisnjen pečat farne cerkve v Sempasu. Ako je kdo tudi imel povabilo, a brez omenjenega pečata, se mu vstop ni dovolil. Shoda se je udeležilo kakih 120 oseb, od katerih polovica gotovo niso kmetje. Navzoč je bil tudi dr. Gregorčič. Program, ki so ga razlagali, ima pa v malo premenjeni stilizaciji vse točke slovenske kmetijske stranke, izjemši one, v kateri se zahteva odprava lova ter daje pravico vsakemu, da sme na svojem posestvu svobodno loviti. Ta točka pa ni prav nič v prilog kmečkim občinam, katere dobivajo za najem lova prav lepe denarje. Ako je posamičnim posestnikom divjačina napravila škodo, imajo ti pravico zahtevati od lovskega najemnika povrnitev, katere se tudi izplača v vsakem slučaju. Sploh pa v goriški okolici divjačina na poljskih pridelkih ne more napraviti nobene škode, ker brezštevilo lovcev pokončuje vsak rep. Za časa lovske sezone se prav čisto dogaja, da večje število lovcev v svojem revirju niti ne vidijo zajca.

Občni zbor podružnice „Družbe sv. Cirila in Metodija“ v Gor. Vrtojbi je bil sklican v nedeljo popoldne ob 4. uri. Čeravno je vikar gosp. Ev. Strekelj celo v cerkvi opozoril na ta občni zbor (naznanjen pa je bil tudi v domačih časopisih) vendar ni prišlo toliko društevnic in društvenikov, da bi se mogel vršiti občni zbor. Vse graje vredno!

V nedeljo zjutraj ob 10. uri je sklican zopet občni zbor, ki pa bo po društvenih pravilih sklepčen ob vsaki udeležbi društvenikov. Naj bi tudi Vrtojbeni spoznali eminenten pomen „Družbe sv. Cirila in Metodija“. Iz Rihemberga nam pišejo: Načelnik naše postaje je že zaslovel po svoji strogoosti in odurnosti. Naše ljudstvo je kar že v strahu pred njegovo — neuljudnostjo. V tem pogledu je jako poučen nastopni dogodek, ki se je izvršil dne 28. m. m. na postaji v Rihembergu. Na peronu je bilo več ljudij. Ivana Škrbec in še dve drugi ženski so se sedele skupaj. Jedna teh je govorila precej glasno, radi česar jo je Ivana Škrbec posvarila: „Ne govori tako glasno, saj veš, kdo je danes v službi (postajenačelnik namreč)“. V tem hipu je prišel postajenačelnik in je zarohnel nad 63-letno Škrbevo in jo zagrabil za roko: „Baba hudičeva, kaj kričite tukaj?!“ Stara ženica mu je odgovorila, da ona je le tolažila, kar je pa tega ljutega funkcionarja še bolj razljutilo, da je začel kričati, da je on tu kralj in je ženo zopet zgrabil za roko ter jo stisnil s tako silo, da je ženica zajekala od bolečine. Kako silno jo je stisnil, priča spričevalo zdravnika v Ajdovščini: zgornji del roke je še danes ves črn! Da vsprico takega nekalifikovanega postoj-

(Dalje na IV. strani)

POZOR SLOVENCIM!

Podpisani naznanjam, da sem prevzel dobroznano gostilno | — | — | — | — | — | — |

„Al Buon Ritrovo“

TRST, ulica Stadion št. 19, TRST s krasnim za zabavo jako ugodnim vrtom.

Točim istrsko in dalmatinsko vino prve vrste in Dreherjevo pivo.

Kuhinja je dobro preskrbljena z gorikom in mrzlim jelom. Priporočam se slavn. občinstvu za obilen obisk

Andrijan Furlan lastnik.

Svoji k svojim!

SLOVENCIM! Podpirajmo „Dijaško podp. društvo“ v Trstu.

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Zesa št. 46

ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobarskem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec

in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

TRST

BARVE

RAFFAELE SPAZZALI

TRST

via Cassa di Risparmio št. 11
ogel Via Nuova

Posebnosti:

OLJA

Slikanje na emailu. — Povlake za

pode. Povlake za ladje, jahte itd.

POVLAKE

Odvetniška pisarna

Dra Frana Brnčič-a

nahaja se od dne 1. julija t. l.

v ulici: VIA NUOVA št. 13, II. n.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolizla olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Avtorizovano podjetje za čiščenje in svitljenje parketov

MARCO BENIZZI, Trst, ulica Roiano 2 Telefon 1968

Cene jako zmerne. Ceniki in vzorci sob na željo brezplačno. Delo zajamčeno, največja točnost.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvapejše sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

TEKOČINA GODINA

prirojena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Sila Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „Sila Iger“, Farmacia

Stacionarna štara K 140. Iz Trsta se ne odpošilja manj od 4 stakloni posli post. povzročijo ali post. antipatni polijetni rodu, 7 K franko pošiljane in dostavljene.

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počakaj & Xugi**HOTEL BALKAN**

panja tudi ženica ni molčala, to je več nego naravno. Ko mu je rekla, zakaj da jo je tako silno stisnil, ko vendar ni ničesar storila, je zakričal: „Jaz imam pravico vzeti vam listek, (ki ga je bila že kupila) vi se danes ne boste vozila“. Ženica se je temu uprla, češ, da je ona kupila listek in ga ni ukrala.

Ivana Skrbec je vložila seveda kazensko ovadbo in dne 2. julija se je vršila razprava na okrajnem sodišču v Ajdovščini, ki je postajenačelnika spoznalo krivim in ga obsodilo na 10 kron globe in v plačilo 10 kron poškodovaniki.

Med ljudstvom vlada veliko ogorčenje radi razmer na naši postaji.

Eksportna zadruga v Gorici
deluje prav pridno in koristno za svoje člene. Drugi let je bil prisiljen kmet prodajati krompir po 3 krone, kakor je namreč določila trojica, ki je imela vso trgovino s krompirjem v rokah. Letos dela ta trojica prav malo, eden skoraj nič, ker jim kmetovalci nočejo prodajati blaga. Drugi kupci pa sami dobrovoljno višajo ceno, katero določa zadruga, da le dobijo dosti krompirja. Ko se je zadruga ustanovila, se je napadala v časnikih ter so se jej mnogi kmetje posmejevali; sedaj, ko vidijo, kako koristna je, pa pristopajo v njo eden za drugim.

Od druge strani pa smo prejeli: Letošnji eksport krompirja ni kogvekaj. Na dan 20—30 voz, od teh 6—15 izvoženo po južni železnici, drugo pa Gorica-južni kolodvor-Voltjadraga-Gorica drž. kolodvor in v Nemčijo. — Največ izvažata stara, že pred 4 leti ustanovljena eksportna zadruga. Novo-ustanovljena eksportna zadruga pa prodaja ves svoj krompir Italijanu Ucelli spediteru v Gorici, ki potem na svoj riziko in dobiček dalje prodaja.

Ta manipulacija pač ni prava. S tem je kmetu preklonano malo pomagano. Zadruga bi morala na svoj riziko eksportirati, potem bi bilo kaj dobička lahko, tako pa je navadna mešetarija, ki koristi Italijanu, škodi Slovincu. Mimogrede bodi povedano, da je Ucelli že lansko leto kupčeval s krompirjem in da letošnjo ceno pa že ustvarita on pa stara zadruga, ker krompirja je malo. In po 7 kron še ni toliko plačano. Ta zadruga, ki so jo ustanovili, je le pesek v oči, kar pač ni prav, ker bi se lahko storilo, kar se misli.

Oglejska bazilika. Odbor društva za nje vzdrževanje ima 5. t. m. v knezozadškofski palači sejo z nastopnim dnevnim redom: Poročila društvenega predsednika (knezozadškof dr. Francišek Sedej); poročilo načelnika (Albin baron pl. Teuffenbach) o korakih, ki jih je napravil osebno na Dunaju v korist društva; poročilo predsednika ad hoc ustanovljenega lokalnega odbora o izčiščenju bazilike in posvetovanje o predlogu, ali naj ta odbor obstoji še nadalje; predlog za pričetek kanalizacije po državnem nadzoru Machnitschu; morebitni predlogi.

Vesti iz Kranjske.

S slepo patrono se je igral v Hrastniku 11-letni posestnikov sin Jakob Primož. Prižgal je škatljo užgalic in držal z roko patrono nad ognjem. Pri tem je patrona eksplodirala in odtrgala fantu tri prste na roki.

Gospodarstvo.

Zakon o prometu z vinom in moštom.
Kakor doznajemo, bo zakon, tihoči se prometa z vinom, moštom in žonto in zadobivši cesarsko sankcijo dne 12. aprila t. l., objavljen v kratkem v državnem zakoniku. Določila tega zakona, ki stopi v veljavo tri mesece po razglasenju, bodo veljala torej za vse produkte letošnje trgatve.

Izvršilne naredbe, ki se imajo izdati k temu zakonu in katerih temeljne poteze so že določene med udeleženi ministri, se že izdelujejo. Ustrezajo vsestransko izraženi želji bo faktorjem, ki so zainteresirani na vinogradništvu in na prometu z vinom, pri tem podana možnost, da sporoče svoje nazore in želje.

V ta namen je ministerstvo za poljedelstvo doposlalo vsem političnim deželnim oblastim naredbo, ki jim — obširno navedši vse merodajne nazore — ukazuje, naj pozovejo vse zainteresirane poljedelske in komercialne korporacije, naj povedo svoje mnenje o stvari. To so v prvi vrsti deželni kulturni sveti in kmetijske družbe, kakor tudi kmetijske in obrtne zbornice, potem taka združenja, ki so si nadele nalogo povspenjanja vinogradništva in varstva trgovine z vinom.

Na podlagi tako zbranega materiala, za katerega predložitev je deželnim oblastim določen gotov rok, se imajo izdelati izvedbene naredbe, ki se imajo razglasiti še popred, nego stopi zakon v veljavo. Ob enem se ima izdelati tudi uradna instrukcija za kletarske nadzornike, ki se imajo nastaviti glasom § 13.

Na ta način bo možno v okvirju zakonitih določb vsestransko opravičenim željam raznih, na prometu z vinom zainteresiranih faktorjev ter upoštevati lokalne posebnosti, obstoječe v posamičnih produkcijskih obsejih.

Razne vesti.

Pomotoma je ustrelil svojo ženo v Aschu bogati zasebnik Weinkauff, ker je v temi mislil, da so tatovi v hiši.

Tovarna za proslilna pisma. Dunajska policija je iztaknila družbo, ki se je pečala z izdelovanjem proslilnih pisem in dokumentov. Štirje izdelovalci so prijeli, dvema se je posrečilo uiti v tujino. Glavni podjetnik je delavec Karol Vitman, pomagači so mu bili brezposelni Herman Kratochvil in trgovska uslužbenca Avguštin Šajner in Friderik Ezer. Ko so preiskavali stanovanje potepuhov, našli so tam vsakovrstne štampile, tiskovine, tiskarske priprave, steklenice in ponarejena izpričevala. V bilježnici so našli zapisana imena visokih dostojanstvenikov, kateri so jim pošiljali podpore. Dvakrat so dobili tudi večje zneske po inseratu v listih. Zanimiva je sprtnost, katero so dosegli v svojem podjetju. Kadar so prosili duhovnika ali kak samostan za podporo, podpisali so izmišljeno ime z opombo, da je prosilec veren katoličan; če so se obračali do judovskega bankirja, je bil prosilec žid. Neki prosilec, ki je prosil pomoči od kneza Lichtenštajna, je bil rojen v Vaducu, torej knezov podanik, — tako so ga opisali. Glavar Vitman je obsojen na tri mesece ječe, drugi so dobili primerno kazen.

Kongres anarhistov v Rimu. Prejeto se bo vršil mednarodni kongres anarhistov v Luksemburgu, bodo imeli kongres italijanski anarhisti v Rimu. Kakor se sliši, ta kongres bo brez uspeha, a na njem bo zastopanih 37 skupin.

Mož triintrideset let, ki je učil gimnazijo, kadetno, poljedelsko, vinarsko, sadjarsko in trgovsko šolo, več več ali manj slovensčine, srbo-hrvaščine, nemščine, italijanščine, francoščine in ruščine; šest let odvetniški uradnik, išče posla. — Naslov: A. Trobec, Sv. Ivan — Trst. 762

Za vsakovrstne naročbe mineralnih vod, obrnate se na centralno zalogo vseh naravnih mineralnih vod
Anđelo Devetak — Trst
ulica Acquedotto 22. — Tel. 1448

GIUSEPPE CRAMER — TRST

ulica Madonna del Mare št. 10. — Telefon 1949.
Kovač-mehanič, avtorizovani inštalator za vodo, plin, klosete in kopelji.
Prodaja mrežic za plin in v to spadajoče potrebščine.
Popravlja kolesa (bloklje) in šivalne stroje
CENIKI NA ZAHTEVO BREZPLAČNO.

Sobni slikar in lakirar GIORGIO PRIFTI, Trst

ulica San Michele št. 5
Slika sobe v vsakojakem umetniškem slogu, izvršuje tapetirska dela s papirjem, prevzema dela novih zgradb. CENE ZMERNE

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN
MIZARSKE ZADRUGE
v GORICI-SOLKAN
TRST VIA DEI RETTORI (ROSARIO)
PALAČA MARENZI
PODRUŽNICE: SPLJET, REKA
TELEFON 11631

OBIŠČITE!!
Velika zaloga čevljev
Luigi Voltan TRST, ulica Barriera vecchia 33

Največa trpežnost in eleganca.

CENE ZMERNE.

Cene določene, da se ni bati konkurence.

Goriimenovana trdka izdela vsaki dan

500 parov čevljev

kateri prodaja v svojih prodajalnicah. To je jasen dokaz, kako so cenjeni ti izdelki.

Delo popravljivo!

Izvršuje se popravljanja!

Novi zavod za likanje na svetlo in briljantno
ulica Gioachino Rossini 2. (704)
F. Šuka prodaja kuhinjsko opremo: omare, mize itd. iz prve roke. Trst, ulica Ferriera št. 25.

Ubiralec in popravljatelj glasovirjev, se priporoča slavnemu občinstvu proti malemu plačilu. Andrej Pečar, Trst, via Dante Alighieri št. 3, II. n. 759

Restavracija Aurora

Vsaki večer koncert

Mandolinsko društvo s petjem in plesom.

Začetek ob 7. zvečer

in traja do polnoči.

Ob nedeljah od 5. ure pop. do polnoči.

Mirodilnica „All' Aquila nera“

Giuseppe Macorin

Trst — Piazza Carlo Goldoni št. 6.

Skladišče mineralnih vod, parfimov, barv, čopičev in povlakov. Petrolej dva krat : : : : : čiščen. : : : : : galica, žveplo, : : : : : Kirurški potrebščine, gumijeve cevi, zdravilne kramenije, kemični izdelki, modra prah za skisano vino itd.

Velika zaloga istrjanskega in dalmatinskega vina, belega in črnega iz najboljših kleti, marsala I. vrste na debelo in drobno. Pošilja na dom brezplačno vsako količino, izven Trsta franke postaja Trst po konkurenčnih cenah. Ul. Giov. Bessaceto 11
FRATELLI de GIOIA, Trst

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi svetoeno.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, ljuž in prodaja gramofonov, zvončkov in fonograf. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. TELEFON št. 1734.

DRUGERIJA Josip Zigon ul. Casanova

Filijalka na Proseku št. 140

Izbor drog, barv, čopičev, pekosti, parfimov, ša. mlie. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrazlo pripravljenega sirupa, tamarinde, malinovec itd. itd.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona novega

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva

(ulica Irene della croce 4, in ulica Senusa 8)

Ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe, najčistejšo in trdno delane v lastni delalnici.

Posebna izbira kuhinjske opreme.

Specijaliteta: OMARE-LEDENICE

Sprejemlje kakor koli naročilo za tu in na suvaj, kakor tudi poprave.

SLIKAR - DEKORATER

Giuseppe de Franceschi

Trst, ulica Boschetto št. 6

izvršuje vsakojako slikanje sob v različnem modernem skladu

Tapetiranje s papirjem.

DELO DOVRŠENO. CENE ZMERNE

V gostilni „Al Bivio“

pri sv. Ivanu

v bližini tramvajске postaje, vrši se vsako nedeljo in praznik

javen ples

na prostem v prostranem senčnatem vrtu. — V salonu je na razpolago občinstva najmodernejši veliki Orkestron. — Izbrana vina; Dreherjevo pivo I. vrste. — Točna postrežba.

Za mnogobrojen obisk se priporoča lastnik

Nazarij Grižon.

F. Pertot urar

Trst, ulica Poste Nuove 9

Žepne ure najboljših tovarn

Najnovejša stenske ure. Izbor ur za birmo in za darila. Popravlja po zelo nizkih cenah.

Odlikovana tovarna glasovirjev

E. Warbinek

Trst, Piazza Carlo Goldoni 12

(vogel Corso - Via Nuova)

Specijaliteta pianinov, glasovirjev svetovnih trdk Steinway in

Jons v New-Yorku, Schweighofer itd.

Elekt. pianini, orkestroni, harmoniji

Izpopoljuje. — Menjuje. — Daje na obroke.

Popravlja. — Akordira po zmernih cenah.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles

pri

Batjel-u

GORICA, via Duomo 3

Prodaja tudi na mesečne obroke

Ceniki od Waffenrad, Dürkopp-

Diana itd. franko.

